

Afrika

Afrika nakeuh beunuwa paléng rayek keuduwa di dônya ngön paléng le ureuëng lheuëh Asia. Luwaih wilayah 30.224.050 km² rôh lam nyan pulo-pulo silingkajih. Meusaho 6% bak jeumeulah luwah ruëng dônya. Ngön 1,0 miliar ureuëng duék, nyan jeut jipeuna 15% nibak ureuëng duék lam dônya nyoë. Afrika ban silingkajih dikeuliléng le La'ôt Mèditerania rôt barôh, lom na chit Terusan Suèz ngön La'ôt Mirah man sipanyang semenanjung Sinai rôt timu laôt. Beunuwa nyoë chit rôh Madagaskar lom pulo-pulo la'één. Jinoë hat di Afrika kana 54 negara nyang ka jiakô meudèelat peunoh.

Asoë
Tarèh
Bumoë
Iklem
Kruëng Nil
Gurôn Sahara
Gunong Kilimanjarô
Beunagi Wilayah
Neugara
Nè

Tarèh

Narit **Afrika** nè jih nibak bahsa latén, *Africa terra* "tanoh Afri", keu teupeuleumah rôt barôh beunuwa nyoë nakeuh neuduëk sinan Tunisia, nyang jituri seubagoë neuduëk bansa Romawi nibak Afrika. Afrika nakeuh mula phôn na seuneuduëk manusiya, bak beunuwa nyoë manusiya leuhnyan meuluwah trôk bak beunuwa-beunuwa laén.

Bumoë

Afrika nakeuh nyang paléng rayek nibak lhèè boh beunuwa nyang neuduëk jih rôt blah teunong ruëng dônya. jipeucré nibak Ièrupa lé laôt Mèditerania. Afrika meusaboh ngön Asia bak ujông timu laôt pah intang Terusan Suèz nyang luwah jih cit 163 km.

Afrika

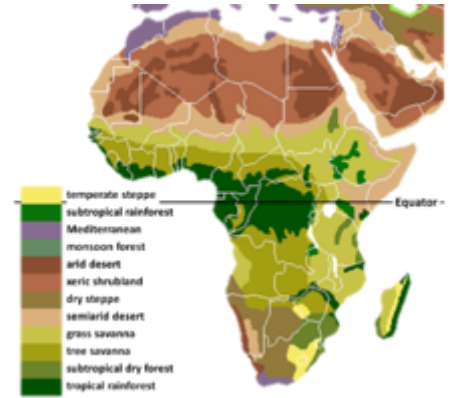
Da'irah	30,221,532 km ² (11.668 mil ²)
Jeumeulah ureueng duek	1,032,532,974 ^[1] (2011, keu-2)
Padat ureueng duek	30.51/km ² (about 80/sq mi)
Demonim	Sukèë Afrika
Neugara	54
Da'irah watèe	UTC-1 keu UTC+4

Peuta Afrika

Iklém

Iklém Afrika mantöng lam kawasan tropis jitamöng chit bacut lam subtropis. Röt barôh beunuwa nyoë chit thô that-that saweuëb sinan neuduëk gurôn-gurôn, teungöih ngön teunong nibak beunuwa nyoë nakeuh darat nyang le savana ngön uteuën nyang tunjai that. Afrika nakeuh beunuwa paléng that seu-uëm lam dônya, tanoh nyang göt that thô lom meugurôn leubèh 60% nibak luwah meubileuëng bandum darat Afrika. Suhu nyang paléng seu-uëm nyang tom meutuléh nakeuh di Libya bak thôn 1922 (58° C).

Bioma di Afrika.

Kruëng Nil

Kruëng Nil nakeuh kruëng nyang paléng panyang lam dônya, kruëng nyoë kualah jih u Laôt Teungoh (Mèditerania) röt blah timu laôt beunuwa. Ureuëng Mesir nakeuh saboh peradaban rayek nyang phôn lam dônya, nyang geuduëk ban silingka kruëng nyoë leubèh 5000 thôn nyang ka u likôt, trôk inohat mantöng na piramid-piramid nyang meugah meujula manyang disinan.

Gurôn Sahara

Sahara nakeuh gurôn nyang paléng luwah lam dônya, gurôn nyoë meuhalak mula phôn bak Samudra Atlantik röt barat trôk u Laôt Mirah röt blah timu. Sahara na luwah keunira 1/4 nibak jumeulah mandum luwah beunuwa nyoë. Jameuën dilèë, manusiya geungui unta keugeuba barang-barang keu geupeuleupah gurôn nyang that luwah nyoë.

Gunong Kilimanjarô

Gunong-gunong di Afrika yang paléng manyang jiteumeung nakeuh Kilimanjaro, neuduëk ji di timu Afrika Teungoh. Kilimanjaro nakeuh gunong udép nyang manyang jih 5.895 m.

Beunagi Wilayah

- Afrika Barat
- Afrika Blah Seulatan
- Afrika Teungoh
- Afrika Timu
- Afrika Utara

Neugara

Alam	Lambang	Nan	Nang Nanggroë
		<u>Afrika Seulatan</u>	<u>Bloemfontein, Cape Town, Pretoria</u> ^[2]
		<u>Angola</u>	<u>Luanda</u>
		<u>Aljazair</u>	<u>Aljir</u>
		<u>Benin</u>	<u>Porto-Novo</u>
		<u>Botswana</u>	<u>Gaborone</u>
		<u>Burkina Faso</u>	<u>Ouagadougou</u>
		<u>Burundi</u>	<u>Bujumbura</u>
		<u>Chad</u>	<u>N'Djamena</u>
		<u>Djibouti</u>	<u>Djibouti</u>
		<u>Èthiopia</u>	<u>Addis Ababa</u>
		<u>Èritrèa</u>	<u>Asmara</u>
		<u>Gabon</u>	<u>Libreville</u>
		<u>Gambia</u>	<u>Banjul</u>
		<u>Ghana</u>	<u>Accra</u>
		<u>Guinea</u>	<u>Conakry</u>
		<u>Guinea Khatulistiwa</u>	<u>Malabo</u>
		<u>Guinea Bissau</u>	<u>Bissau</u>
		<u>Kamèrun</u>	<u>Yaoundé</u>
		<u>Kenya</u>	<u>Nairobi</u>
		<u>Lèsothô</u>	<u>Maseru</u>
		<u>Liberia</u>	<u>Monrovia</u>
		<u>Libya</u>	<u>Tripoli</u>
		<u>Madagaskar</u>	<u>Antananarivô</u>
		<u>Malawi</u>	<u>Lilongwé</u>
		<u>Mali</u>	<u>Bamako</u>
		<u>Mauritania</u>	<u>Nouakchott</u>
		<u>Mauritius</u>	<u>Port Louis</u>
		<u>Mesir</u>	<u>Kairô</u>
		<u>Moroko</u>	<u>Rabat</u>
		<u>Mayotte (Peurancih)</u>	<u>Mamoudzou</u>
		<u>Mozambik</u>	<u>Maputo</u>

		<u>Namibia</u>	<u>Windhoek</u>
		<u>Niger</u>	<u>Niamey</u>
		<u>Nigeria</u>	<u>Abuja</u>
		<u>Panté Gadéng</u>	<u>Abidjan</u>
		<u>Rèpublik Afrika Teungoh</u>	<u>Bangui</u>
		<u>Rèpublik Dèmokratik Kongo</u>	<u>Kinsasha</u>
		<u>Rèpublik Kongo</u>	<u>Brazzaville</u>
		<u>Rwanda</u>	<u>Kigali</u>
		<u>Sahara Barat</u>	<u>El Aaiun</u>
		<u>Sao Tome Principe</u>	<u>Sao Tomè</u>
		<u>Senegal</u>	<u>Dakar</u>
		<u>Seychelles</u>	<u>Victoria</u>
		<u>Sierra Leone</u>	<u>Freetown</u>
		<u>Somalia</u>	<u>Moagdishu</u>
		<u>Sudan</u>	<u>Khartoum</u>
		<u>Sudan Seulatan</u>	<u>Juba</u>
		<u>Swaziland</u>	<u>Mbabane</u>
		<u>Tanzania</u>	<u>Dodoma</u>
		<u>Togo</u>	<u>Lomé</u>
		<u>Uganda</u>	<u>Kampala</u>
		<u>Zambia</u>	<u>Lusaka</u>

Nè

1. ^ "World Population Prospects: The 2010 Revision" (<http://esa.un.org/unpd/wpp/Excel-Data/population.htm/>) United Nations (Department of Economic and Social Affairs, population division)
2. ^ Bloemfontein nakeuh nang nanggroë yuridis Afrika Seulatan, meunyo Cape Town nakeuh neuduëk legislatif, lom Pretoria nakeuh neuduëk administrasi neugara.

Wikimedia Commons
na mèdia nyang na
hubôngan ngön: ***Africa***

Geurumpök nibak "<https://ace.wikipedia.org/w/index.php?title=Afrika&oldid=119804>"

Ôn nyoe seuneulheueh geupeusaneut bak 16 Buleuen Tujôh 2020, poh 21.37.

Naseukah nyoë na di yup [Creative Commons Attribution-ShareAlike License](#); syarat la'én kadang na Eu [Syarat Ngui](#)
keu leubèh trang.